

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-86-08

Druk nr 658
Warszawa, 17 czerwca 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, podpisanej w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanej regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych oraz Minister Pracy i Polityki Społecznej.

(-) Donald Tusk

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 2 kwietnia 2008 r. w Warszawie została podpisana Umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie, dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, podpisanej w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, podpisanej w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Prawo do ubezpieczenia społecznego należy do podstawowych praw człowieka. Prawo to wynika z licznych dokumentów międzynarodowych, a w szczególności z Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 1948 r. (art. 22), Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych (art. 9), a także Europejskiej Karty Społecznej (art. 12 ust. 4).

Polska ratyfikowała wyżej wymienione dokumenty, co oznacza, że przyjęła wynikające z nich zobowiązania, w następstwie czego ustawodawstwo i praktyka krajowa powinny pozostawać w zgodności z tymi zobowiązaniami.

Realizacji prawa do ubezpieczenia społecznego służą przede wszystkim krajowe (wewnętrzne) systemy ubezpieczenia społecznego poszczególnych państw. Jednakże nie zawsze są one w stanie zapewnić pełną ochronę ubezpieczeniową, szczególnie w odniesieniu do osób zmieniających, w czasie swej aktywności zawodowej, miejsce zatrudnienia lub zamieszkania. Dlatego też standardem jest zawieranie przez państwa dwustronnych lub wielostronnych umów międzynarodowych z zakresu ubezpieczenia społecznego, które tworzą podstawy koordynacji tych systemów funkcjonujących w umawiających się państwach, zapewniając tym samym skuteczną i pełną ochronę ubezpieczeniową swym obywatelom.

Podstawy prawne dające gwarancję, że zmiana miejsca zatrudnienia lub zamieszkania nie wpłynie negatywnie na sytuację obywatela w zakresie ubezpieczenia społecznego, pozytywnie oddziałują na budowę zaufania obywatela do państwa oraz przyczyniają się do większej aktywności w zakresie poszukiwania zatrudnienia poza granicami Polski, w sytuacji gdy brak tego zatrudnienia w kraju.

Gwarancje takiej ochrony ubezpieczeniowej już mają polscy obywatele podejmujący zatrudnienie lub przemieszczający się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej (UE) oraz Europejskiego Obszaru

Gospodarczego (EOG), a także państw, z którymi łączą Polskę dwustronne umowy ubezpieczeniowe z zakresu zabezpieczenia społecznego. Jednakże gwarancji tych nadal pozbawionych jest wielu polskich obywateli zamieszkałych poza granicami naszego kraju. Jedną z takich grup stanowi Polonia zamieszkała w Kanadzie. Ta grupa osób od wielu lat ze szczególną aktywnością i zaangażowaniem domaga się uregulowania wzajemnych polsko-kanadyjskich stosunków w zakresie ubezpieczenia społecznego. Wskazywane jako uzasadnienie do uregulowania tych stosunków argumenty dotychczas były odsuwane na drugi plan z uwagi na kwestię członkostwa Polski w Unii Europejskiej i wynikające stąd zobowiązania – najpierw do przygotowania się, a następnie włączenia się Polski we wspólnotową koordynację systemów zabezpieczenia społecznego. Jednakże – jak słusznie podnosi środowisko polonijne – Polska nie może ograniczać się wyłącznie do dbałości o interesy swych obywateli zamieszkałych na terytorium państw członkowskich UE/EOG, zapominając o tych zamieszkałych w innych częściach świata. Polacy zamieszkali w Kanadzie także mają swoje problemy, potrzeby i w ich rozwiązaniu liczą na pomoc Państwa Polskiego. Należy zauważyć, że nie chodzi tu o pomoc materialną, lecz stworzenie podstaw prawnych do tego, by mogli uzyskać świadczenia należne im z tytułu płacenia składek ubezpieczeniowych.

Zawarcie polsko-kanadyjskiej umowy ubezpieczeniowej stworzy im podstawy prawne, które pozwolą na rozwiązanie wielu problemów w tym zakresie, jak np. możliwość uzyskania prawa do polskich i/lub kanadyjskich świadczeń (przede wszystkim emerytalnych i rentowych), możliwość podjęcia decyzji o powrocie do kraju bez obaw o utratę prawa do uzyskanych już świadczeń kanadyjskich, możliwość uzyskania polskich świadczeń w miejscu zamieszkania w Kanadzie.

W minionych latach o zawarcie stosownej umowy ubezpieczeniowej występowała już strona kanadyjska, która także dostrzega zalety takich regulacji, i to nie tylko ze względów społecznych czy socjalnych, ale także gospodarczych i ekonomicznych. Polska jest najważniejszym partnerem handlowym Kanady w Europie Środkowo-Wschodniej. Wraz z szybkim wzrostem polskiej gospodarki rośnie liczba możliwości inwestycyjnych dla

kanadyjskiego sektora prywatnego. Takim inwestycjom – obok czynników typowo ekonomicznych – z pewnością będą sprzyjały odpowiednie podstawy prawne w zakresie ubezpieczenia społecznego, które np. uchronią obywateli kanadyjskich podejmujących zatrudnienie w Polsce przed obowiązkiem podwójnego opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

Biorąc powyższe pod uwagę, można wnioskować, że mimo określonych obciążeń dla funduszy ubezpieczeń, związanie Polski umową ubezpieczeniową z Kanadą będzie korzystne, zarówno ze względów społecznych (interesy Polonii kanadyjskiej), jak i ekonomiczno-gospodarczych (rozwój współpracy gospodarczej). Dlatego też wydaje się, że zawarcie polsko-kanadyjskiej umowy ubezpieczeniowej jest zasadne.

2. Dotychczasowy a projektowany stan prawny

Między Polską a Kanadą dotychczas nie było regulacji prawnych w dziedzinie ubezpieczenia społecznego. Stan ten powoduje, że przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń pieniężnych, szczególnie długoterminowych, jak emerytury i renty, każde z państw bierze pod uwagę jedynie okresy ubezpieczenia przebyte na podstawie własnego ustawodawstwa. Wobec braku stosownej dwustronnej umowy dla ustalenia prawa do tych świadczeń i ich wysokości nie jest możliwe sumowanie okresów ubezpieczenia/zatrudnienia przebytych pod działaniem ustawodawstwa każdego z państw. W efekcie liczna grupa Polonii zamieszkałej w Kanadzie nie może uzyskać prawa do tych świadczeń ani przy zastosowaniu wyłącznie polskich lub kanadyjskich wewnętrznych przepisów ubezpieczeniowych, ani przy zastosowaniu – wobec braku umowy – zasady sumowania okresów ubezpieczenia/zatrudnienia – stanowiącej standard w tego typu dwustronnych umowach.

Kolejnym problemem wynikającym z braku dwustronnej polsko-kanadyjskiej umowy regulującej sprawę ubezpieczenia społecznego jest kwestia transferu (eksportu) świadczeń.

W obowiązującym stanie prawnym świadczenia emerytalno-rentowe przysługujące wyłącznie z tytułu ubezpieczenia w Polsce osób zamieszkałych za granicą, w tym także w Kanadzie, są wypłacane – na ich

wniosek – osobie przez nie upoważnionej do odbioru, zamieszkałej w kraju, lub na rachunek bankowy emeryta lub rencisty w kraju. Oznacza to, że osoby zamieszkałe w Kanadzie, które uzyskały już prawo do polskich emerytur lub rent nie mogą ich otrzymywać w miejscu swego zamieszkania w Kanadzie, gdyż polskie ustawodawstwo w takim przypadku przewiduje wypłatę tych świadczeń tylko w kraju.

Przedstawiona Umowa ma na celu zapewnienie możliwej, dla obu Stron, koordynacji systemów ubezpieczenia społecznego.

Założeniem strony polskiej było wynegocjowanie umowy w pełni odpowiadającej standardom międzynarodowym w dziedzinie ubezpieczenia społecznego. Dlatego też została ona oparta na czterech podstawowych zasadach koordynacji systemów, tj.:

- zasadzie równego traktowania – zgodnie z którą osoby objęte zakresem podmiotowym Umowy podlegają zobowiązaniom ustawodawstwa drugiej Strony i są uprawnione do świadczeń przewidzianych przez to ustawodawstwo na równi z obywatelami tej Strony (art. 4 Umowy),
- zasadzie swobodnego transferu (eksportu) świadczeń – zgodnie z którą świadczenia pieniężne nabyte na podstawie ustawodawstwa jednej Strony nie podlegają zmniejszeniu, zmianie, zawieszeniu lub wstrzymaniu wyłącznie z uwagi na fakt, że osoba uprawniona do tych świadczeń ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Strony. Oznacza to, że fakt zamieszkiwania w drugim państwie nie będzie miał żadnego wpływu na prawo i wysokość wypłacanych świadczeń, z wyłączeniem świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie lub w drodze wyjątku w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto osobom uprawnionym do świadczeń przyznanych na podstawie Umowy, a zamieszkałym na terytorium państwa trzeciego świadczenia będą wypłacane na tych samych warunkach, jak własnym obywatelom zamieszkałym na terytorium państwa trzeciego. W odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej oznacza to transfer świadczeń osobom zamieszkałym na terytorium państwa trzeciego, z którym łączy Polskę dwustronna umowa o zabezpieczeniu społecznym, przewidująca taki

transfer, natomiast osobom zamieszkałym na terytorium państwa trzeciego, z którym nie łączy Polski dwustronna umowa o zabezpieczeniu społecznym – świadczenia będą przekazywane na konto świadczeniobiorcy w kraju lub do rąk osoby upoważnionej (art. 5 Umowy),

- zasadzie jedności stosowanego ustawodawstwa – zgodnie z którą pracownik wykonujący pracę na terytorium Strony, w odniesieniu do tej pracy – w dziedzinie zabezpieczenia społecznego – będzie podlegał wyłącznie ustawodawstwu tej Strony (art. 6 Umowy),
- zasadzie sumowania okresów ubezpieczenia/zatrudnienia – zgodnie z którą następuje sumowanie wszelkich okresów ubezpieczenia/zatrudnienia przebytych pod działaniem polskiego lub kanadyjskiego ustawodawstwa, które w myśl tego ustawodawstwa są wymagane do nabycia lub zachowania prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a także do obliczania wymiaru tych świadczeń (art. 11 Umowy).

Przedstawiona Umowa oprócz zapisów dotyczących wymienionych powyżej zasad koordynacyjnych zawiera także regulacje merytoryczne odnoszące się do poszczególnych dziedzin ubezpieczenia społecznego objętych zakresem przedmiotowym Umowy. Zawiera on uregulowania w zakresie:

a) właściwego ustawodawstwa (art. 6-9 Umowy)

W tym zakresie zasadą jest obowiązywanie w odniesieniu do danej pracy wykonywanej na terytorium Strony, ustawodawstwa tej Strony. Osoby, do których zastosowanie będą miały postanowienia Umowy, będą podlegały ustawodawstwu tego państwa, na terytorium którego pracują (wykonują pracę), przy czym art. 7 i 8 Umowy wskazują pewne wyjątki od tej podstawowej zasady. Wyjątki te wynikają głównie z charakteru lub specyfiki wykonywanej pracy (zawodu) i powszechnie występują w tego typu umowach dwustronnych, jak też w przepisach wspólnotowych. Dodatkowo art. 9 Umowy dopuszcza możliwość zmiany postanowień art. 6-8 w odniesieniu do jakiegokolwiek osoby lub kategorii osób.

b) świadczeń emerytalno-rentowych (art. 14-16 Umowy)

W tym zakresie projekt Umowy przewiduje, że uprawnienia do świadczeń emerytalno-rentowych będą ustalane z uwzględnieniem łączonych okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach, przy czym koszty tak ustalanych świadczeń będą obciążały instytucje ubezpieczeniowe Polski i Kanady proporcjonalnie do okresów ubezpieczenia przebytych w danym państwie. Wysokość tych świadczeń będzie ustalana według następujących zasad:

- w przypadkach, gdy okresy ubezpieczenia przebyte tylko po jednej Stronie dają prawo do emerytury lub renty w myśl przepisów tej Strony, wówczas ubezpieczony otrzyma od tej Strony świadczenie wyliczone tylko na podstawie tych okresów ubezpieczenia, a druga Strona wypłaci część świadczenia, przyznaną za swoje okresy ubezpieczenia. Wysokość przyznanej części świadczenia stanowi wysokość świadczenia odpowiadającego stosunkowi sumy okresów ubezpieczenia przebytych po tej Stronie do sumy okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach,
- w przypadkach, gdy okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce nie dają prawa do polskiej emerytury lub renty oraz okresy ubezpieczenia przebyte w Kanadzie nie dają prawa do kanadyjskiej emerytury lub renty, każde z państw ustala prawo do świadczenia na podstawie sumy okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach i wypłaca je w wysokości odpowiadającej stosunkowi sumy własnych okresów ubezpieczenia do ich sumy uzyskanej w obydwu państwach.

Powyższe oznacza, że Umowa wprowadza zasadę „pro rata temporis” (proporcji okresów), zgodnie z którą ustalanie częściowych świadczeń (z zastosowaniem sumowania okresów) będzie obligatoryjne tylko w tych przypadkach, gdy jest to dla zainteresowanego korzystniejsze lub gdy w jednym lub w żadnym z państw nie ma on prawa do emerytury lub renty w pełnej wysokości.

c) świadczeń z tytułu wypadku przy pracy lub chorób zawodowych (art. 17 Umowy)

Prawo do świadczeń z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej będzie ustalane zgodnie z ustawodawstwem, które miało zastosowanie w chwili zaistnienia wypadku lub w czasie wykonywania pracy, w wyniku której powstała choroba zawodowa.

d) zasiłków pogrzebowych (art. 18 Umowy)

Prawo do zasiłku pogrzebowego, jak też innych świadczeń z tytułu śmierci będzie przyznawane przez instytucję właściwą Strony, zgodnie z ustawodawstwem tej Strony.

Proponowane zasady ustalania prawa do świadczeń objętych zakresem przedmiotowym Umowy oraz ich wypłaty będą obowiązywały od dnia wejścia w życie Umowy. Postanowienia Umowy nie będą uzasadniały roszczeń o wypłatę świadczeń za okres przed jej wejściem w życie, ale okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej ze Stron przed dniem wejścia w życie Umowy będą uwzględniane przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń przyznawanych na jej podstawie.

Umowa została zawarta na czas nieokreślony. W przypadku jej wypowiedzenia będzie nadal miała zastosowanie do uprawnień nabytych w okresie jej obowiązywania.

3. Skutki wejścia w życie Umowy

Chcąc określić przewidywane skutki wejścia w życie polsko-kanadyjskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym należy stwierdzić, że przyjęcie i wprowadzenie w życie zaproponowanych w Umowie uregulowań z pewnością zapewni:

- eliminację negatywnej i pozytywnej kolizji ustawodawstw (podwójne opłacanie składek ubezpieczeniowych lub brak ubezpieczenia),
- uwzględnianie okresów ubezpieczenia przebytych w Kanadzie w celu ustalenia prawa i wysokości polskich świadczeń (i odwrotnie),
- transfer świadczeń osobom uprawnionym zamieszkałym na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

- ochronę przed utratą praw przysługujących z zabezpieczenia społecznego, nabytych w części na terytorium drugiego państwa.

Postanowienia dotyczące właściwego ustawodawstwa (część II Umowy) przez eliminację podwójnego opłacania składek ubezpieczeniowych mogą przyczynić się do poprawy współpracy gospodarczej między Polską i Kanadą. Natomiast sam fakt związania Polski i Kanady umową zabezpieczeniową może mieć pozytywny wpływ na poprawę wizerunku Polski na arenie międzynarodowej, a z pewnością na poprawę wizerunku Polski wśród Polonii zamieszkałej w Kanadzie i jej stosunek do Państwa Polskiego.

Wejście w życie polsko-kanadyjskiej Umowy będzie oczywiście wiązało się z określonymi skutkami finansowymi, wynikającymi z:

- przyznawania prawa do nowych świadczeń emerytalno-rentowych i ich wypłaty oraz
- transferu do Kanady polskich świadczeń już przyznanych.

Skutki te nie będą obciążały budżetu państwa, lecz fundusze ubezpieczeniowe, głównie: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Emerytalno-Rentowy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Szacunkowe wyliczenia¹⁾ wskazują, że koszt świadczeń długoterminowych (emerytur, rent) transferowanych do Kanady:

- w roku 2006 wyniosłby – około 144 mln zł przy szacunkowej przeciętnej miesięcznej liczbie emerytów i rencistów – 32,6 tys. osób,
- w roku 2007 wyniosłby – około 258 mln zł przy szacunkowej przeciętnej miesięcznej liczbie emerytów i rencistów – 31,9 tys. osób.

W szacunkach nie został uwzględniony problem reemigracji Polaków, czyli powroty do Polski. Fakt ten niewątpliwie przyczyni się do zmniejszenia kwoty eksportowanych świadczeń, ale praktycznie nie zmniejszy wydatków

---

¹⁾ Opracowanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Departamentu Statystyki pt. „Szacunek skutków finansowych transferu świadczeń emerytalno-rentowych z Polski do Kanady”, maj 2005 r.

funduszy ubezpieczeniowych, gdyż wydatki te będą wówczas ponoszone na wypłatę świadczeń dla tych osób w kraju.

Wydatki z tytułu transferu świadczeń do Kanady nie powinny być traktowane jako dodatkowy koszt instytucji ubezpieczeniowych, gdyż są one realizacją wcześniejszych zobowiązań wynikających z pobierania składek na ubezpieczenie społeczne.

Szacunki po stronie kanadyjskiej nie są znane. Przypuszczać można, że – z uwagi na tendencje migracyjne z Polski do Kanady, a nie odwrotnie – są one zdecydowanie niższe niż po stronie polskiej.

Dla celów sporządzenia szacunków przyjęto, że umowa wejdzie w życie 1 stycznia 2006 r., jednakże już wiadomo, że termin ten nie jest realny. Przewiduje się, że wejście w życie Umowy – z uwagi na procedurę związaną z podpisaniem, ratyfikacją i wejściem w życie umowy – byłoby możliwe z końcem 2008 r. lub na początku 2009 r.

4. Tryb związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Biorąc pod uwagę postanowienia art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz zakres przedmiotowy polsko-kanadyjskiej umowy o zabezpieczeniu społecznym podlega ona ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

a) podmioty prawa krajowego, których dotyczy Umowa

Postanowienia Umowy mają zastosowanie do pracowników i osób pracujących na własny rachunek, podlegających ubezpieczeniu społecznemu na terytorium każdej ze Stron, jak również do członków ich rodzin i innych osób uprawnionych, pozostałych po śmierci żywiciela.

Umowa będzie miała szczególne znaczenie dla osób fizycznych w zakresie uzyskiwania prawa do świadczeń: z tytułu niezdolności do pracy, starości, śmierci, wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Umowa nie dotyczy bezpośrednio osób prawnych, ale rozwiązania w niej przyjęte mają przełożenie na poprawę sytuacji polskich osób prawnych prowadzących działalność na terytorium Kanady, szczególnie przez eliminację podwójnego opłacania składek na ubezpieczenie społeczne.

Dzięki temu postanowienia Umowy będą sprzyjały współpracy gospodarczej oraz ułatwią swobodny przepływ ludności.

b) sposób, w jaki Umowa dotyczy spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym

Postanowienia Umowy odnoszą się do spraw uregulowanych w następujących ustawach:

1. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673, z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. Nr 199, poz. 1674, z późn. zm.).

c) środki prawne, jakie powinny zostać przyjęte w celu wykonania Umowy

Wejście w życie Umowy nie pociągnie za sobą konieczności dokonywania zmian w polskim ustawodawstwie wewnętrznym. Wymogiem niezbędnym jest jedynie zawarcie przez obie Strony Porozumienia Administracyjnego (wykonawczego) w sprawie stosowania Umowy. Porozumienie to – wraz z Umową – zostało podpisane w Warszawie w dniu 2 kwietnia 2008 r. i zacznie obowiązywać wraz

z wejściem w życie polsko-kanadyjskiej umowy o zabezpieczeniu społecznym.

Załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia ... (poz. ...)

UMOWA
O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM
MIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
A
KANADĄ

RZECZPOSPOLITA POLSKA

i

KANADA

zwane dalej „Stronami”,

POSTANOWIŁY podjąć współpracę w dziedzinie zabezpieczenia społecznego,

PODJĘŁY DECYZJĘ o zawarciu w tym celu umowy, oraz

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

CZĘŚĆ I
POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1
Definicje

1. Dla celów niniejszej Umowy:

(a) „ustawodawstwo” oznacza:

- (i) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy i inne przepisy prawne, o których mowa w artykule 2 ustęp 1 punkt (a),
- (ii) w odniesieniu do Kanady, ustawy i przepisy prawne, o których mowa w artykule 2 ustęp 1 punkt (b);

(b) „władza właściwa” oznacza:

- (i) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej, ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego,
- (ii) w odniesieniu do Kanady, ministra lub ministrów odpowiedzialnych za stosowanie ustawodawstwa Kanady;

(c) „instytucja właściwa” oznacza:

- (i) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej, instytucję właściwą do stosowania ustawodawstwa,
- (ii) w odniesieniu do Kanady, władzę właściwą;

(d) „okres uznawany” oznacza:

- (i) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej, okres uwzględniany przy ustalaniu prawa do świadczenia zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej, który obejmuje okresy składkowe, okresy równorzędne oraz okresy nieskładkowe,
- (ii) w odniesieniu do Kanady, okres składkowy zastosowany celem uzyskania prawa do świadczenia zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Kanady (Canada Pension Plan), okres, podczas którego wypłacana jest renta z tytułu niezdolności do pracy zgodnie z tym Planem lub okres zamieszkiwania zastosowany celem uzyskania prawa do świadczenia zgodnie z Ustawą Zabezpieczenia Emerytalnego (Old Age Security Act);

(e) „świadczenie” oznacza świadczenie pieniężne przewidziane przez ustawodawstwo każdej ze Stron, w tym wszelkie dodatki i podwyżki mające zastosowanie wobec takiego świadczenia pieniężnego;

(f) „terytorium” oznacza:

- (i) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej, terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- (ii) w odniesieniu do Kanady, terytorium Kanady.

2. Wszelkie określenia, które nie zostały zdefiniowane w niniejszym artykule, mają znaczenie nadane im w ustawodawstwie stosowanym przez każdą ze Stron.

Artykuł 2 **Zakres przedmiotowy**

1. Niniejszą Umowę stosuje się do ustawodawstwa dotyczącego:
  - (a) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej, następujących świadczeń z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia społecznego rolników:
    - (i) emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,
    - (ii) jednorazowych odszkodowań oraz rent z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
    - (iii) zasiłków pogrzebowych;
  - (b) w odniesieniu do Kanady:
    - (i) Ustawy Zabezpieczenia Emerytalnego oraz ustanowionych zgodnie z nią przepisów prawnych,
    - (ii) Planu Emerytalno-Rentowego Kanady oraz ustanowionych zgodnie z nim przepisów prawnych.
2. Z zastrzeżeniem ustępu 3, niniejszą Umowę stosuje się również do ustaw i przepisów prawnych, które zmieniają, uzupełniają, konsolidują lub zastępują ustawodawstwo określone w ustępie 1.
3. Niniejsza Umowa ma także zastosowanie do ustaw i przepisów prawnych, które poszerzają ustawodawstwo Strony o nowe kategorie świadczeniobiorców lub o nowe świadczenia, chyba że Strona ta zgłosi drugiej Stronie zastrzeżenie w tej sprawie, nie później niż w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie takich ustaw i przepisów prawnych.

Artykuł 3 **Zakres podmiotowy**

Niniejszą Umowę stosuje się do każdej osoby, która podlega lub podlegała ustawodawstwu jednej lub każdej ze Stron oraz do innych osób, których prawa pochodzą od takiej osoby.

Artykuł 4

Równość traktowania

Osoby, o których mowa w artykule 3 niniejszej Umowy podlegają zobowiązaniom ustawodawstwa drugiej Strony i są uprawnione do świadczeń przewidywanych przez to ustawodawstwo na takich samych warunkach, jak obywatele drugiej Strony.

Artykuł 5

Eksport świadczeń

1. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, świadczenia przysługujące zgodnie z ustawodawstwem Strony osobie, o której mowa w artykule 3, w tym świadczenia uzyskane na mocy niniejszej Umowy, nie podlegają zmniejszeniu, zmianie, zawieszeniu lub wstrzymaniu wyłącznie z uwagi na fakt, że osoba ta ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Strony.
2. W odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej ustępu 1 nie stosuje się do świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie lub w drodze wyjątku.
3. Świadczenia przysługujące na mocy niniejszej Umowy osobie, która podlega lub podlegała ustawodawstwu każdej ze Stron lub osobie, której prawa pochodzą od takiej osoby, są wypłacane, gdy osoba ta lub osoba, której prawa pochodzą od takiej osoby, zamieszkuje na terytorium państwa trzeciego, na tych samych warunkach, jak własnym obywatelom zamieszkałym na terytorium państwa trzeciego.

CZĘŚĆ II

POSTANOWIENIA OKREŚLAJĄCE USTAWODAWSTWO WŁAŚCIWE

Artykuł 6

Zasady ogólne

Z zastrzeżeniem artykułów od 7 do 9:

- (a) pracownik wykonujący pracę na terytorium Strony podlega, w odniesieniu do tej pracy, wyłącznie ustawodawstwu tej Strony,
- (b) osoba pracująca na własny rachunek, która ma miejsce zamieszkania na terytorium Strony i która pracuje na własny rachunek na terytorium drugiej Strony lub na terytoriach obu Stron podlega, w odniesieniu do tej pracy, wyłącznie ustawodawstwu pierwszej Strony.

Artykuł 7 Delegowanie

Pracownik, który podlega ustawodawstwu Strony i który wykonuje pracę na terytorium drugiej Strony dla tego samego lub powiązanego pracodawcy podlega, w odniesieniu do tej pracy, wyłącznie ustawodawstwu pierwszej Strony, jak gdyby praca ta była wykonywana na jej terytorium. Ten okres delegowania nie może trwać dłużej niż 60 miesięcy bez zgody władz właściwych obu Stron.

Artykuł 8 Zatrudnienie w administracji państwowej

1. Niezależnie od postanowień niniejszej Umowy, nadal zastosowanie mają postanowienia dotyczące zabezpieczenia społecznego Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 roku oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 roku.
2. Osoba zatrudniona w administracji państwowej Strony i delegowana do pracy na terytorium drugiej Strony podlega, w odniesieniu do tego zatrudnienia, wyłącznie ustawodawstwu pierwszej Strony.
3. Z wyjątkami przewidzianymi w ustępach 1 i 2, osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium Strony i tam zatrudniona w administracji państwowej na rzecz drugiej Strony, podlega, w odniesieniu do tego zatrudnienia, wyłącznie ustawodawstwu pierwszej Strony.

Artykuł 9 Wyjątki

Władze właściwe Stron lub instytucje przez te władze wyznaczone mogą, za obopólną zgodą, zmienić stosowanie postanowień artykułów od 6 do 8, w odniesieniu do jakiegokolwiek osoby czy kategorii osób.

Artykuł 10 Definicja pewnych okresów zamieszkiwania w odniesieniu do ustawodawstwa Kanady

1. Dla celów ustalenia kwoty świadczeń zgodnie z Ustawą Zabezpieczenia Emerytalnego:
  - (a) jeżeli osoba podlega Planowi Emerytalno-Rentowemu Kanady lub powszechnemu planowi emerytalno-rentowemu prowincji Kanady podczas jakiegokolwiek okresu swej obecności lub zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, okres ten jest uważany za okres zamieszkiwania przez tę osobę w Kanadzie; jest również uważany za okres zamieszkiwania w Kanadzie w przypadku małżonka takiej osoby lub jej partnera w związku partnerskim oraz w przypadku osób pozostających na jej utrzymaniu, które mieszkają z taką osobą i nie podlegają ustawodawstwu Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu zatrudnienia lub pracy na własny rachunek;

- (b) jeżeli osoba podlega ustawodawstwu Rzeczypospolitej Polskiej podczas jakiegokolwiek okresu swej obecności lub zamieszkiwania na terytorium Kanady, okres ten nie jest uważany jako okres zamieszkiwania przez tę osobę w Kanadzie; nie jest również uważany za okres zamieszkiwania w Kanadzie w przypadku małżonka takiej osoby lub jej partnera w związku partnerskim, ani też w przypadku osób pozostających na jej utrzymaniu, które mieszkają z taką osobą i nie podlegają Planowi Emerytalno-Rentowemu Kanady lub powszechnemu planowi emerytalno-rentowemu prowincji Kanady z tytułu zatrudnienia lub pracy na własny rachunek.

2. Przy stosowaniu ustępu 1:

- (a) osobę uważa się za podlegającą Planowi Emerytalno-Rentowemu Kanady lub powszechnemu planowi emerytalno-rentowemu prowincji Kanady podczas okresu jej obecności lub zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wyłącznie jeżeli osoba ta odprowadza podczas tego okresu składki, zgodnie z odpowiednim planem, z tytułu zatrudnienia lub pracy na własny rachunek;
- (b) osobę uważa się za podlegającą ustawodawstwu Rzeczypospolitej Polskiej podczas okresu jej obecności lub zamieszkiwania na terytorium Kanady, wyłącznie jeżeli osoba ta odprowadza podczas tego okresu obowiązkowe składki, zgodnie z tym ustawodawstwem, z tytułu zatrudnienia lub pracy na własny rachunek.

CZĘŚĆ III

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ŚWIADCZEŃ

ROZDZIAŁ 1

SUMOWANIE

Artykuł 11

Okresy podlegania ustawodawstwu Kanady i Rzeczypospolitej Polskiej

1. Jeżeli osoba nie posiada prawa do świadczenia, ponieważ nie zgromadziła wystarczającej liczby okresów uznawanych zgodnie z ustawodawstwem Strony, uprawnienie tej osoby do takiego świadczenia jest ustalane przez sumowanie tych okresów oraz okresów określonych w ustępach od 2 do 4, pod warunkiem że okresy te się nie pokrywają.
2. Dla celów ustalenia prawa:
  - (a) do świadczenia zgodnie z Ustawą Zabezpieczenia Emerytalnego Kanady okres uznawany zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej jest uważany za okres zamieszkiwania w Kanadzie;
  - (b) do świadczenia zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Kanady, rok kalendarzowy obejmujący co najmniej 3 miesiące, które są okresami uznawanymi zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej, jest uważany za rok uznawany zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Kanady.

3. Dla celów ustalenia prawa do emerytury zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej:
  - (a) rok kalendarzowy będący okresem uznawanym zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Kanady jest uważany za 12 miesięcy uznawanych zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej;
  - (b) miesiąc będący okresem uznawanym zgodnie z Ustawą Zabezpieczenia Emerytalnego Kanady oraz niebędący częścią okresu uznawanego zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Kanady jest uważany za miesiąc uznawany zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Dla celów ustalenia prawa do świadczenia innego niż emerytura zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej, rok kalendarzowy będący okresem uznawanym zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Kanady jest uważany za 12 miesięcy uznawanych zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 12

Okresy podlegania ustawodawstwu państwa trzeciego

Jeżeli osoba nie jest uprawniona do świadczenia na podstawie okresów uznawanych, zgodnie z ustawodawstwem każdej ze Stron, sumowanych zgodnie z postanowieniami artykułu 11, prawo takiej osoby do tego świadczenia jest ustalane przez sumowanie tych okresów oraz okresów uznawanych, przebytych zgodnie z ustawodawstwem państwa trzeciego, z którym obie Strony związane są instrumentami zabezpieczenia społecznego przewidującymi sumowanie okresów.

Artykuł 13

Minimalny okres sumowania

1. Niezależnie od innych postanowień niniejszej Umowy, jeżeli łączny czas trwania okresów uznawanych, zgromadzonych przez osobę zgodnie z ustawodawstwem Strony, jest krótszy niż jeden rok oraz jeżeli, biorąc pod uwagę wyłącznie te okresy, nie powstaje żadne prawo do świadczenia zgodnie z ustawodawstwem tej Strony, instytucja właściwa tej Strony nie jest zobowiązana na mocy niniejszej Umowy do wypłacenia tej osobie świadczenia w odniesieniu do tych okresów.
2. Niezależnie od postanowień ustępu 1, takie okresy uznawane są jednak uwzględniane przez instytucję właściwą drugiej Strony celem ustalenia prawa do świadczenia tej Strony przez zastosowanie postanowień rozdziału 1.

ROZDZIAŁ 2

ŚWIADCZENIA PRZYSŁUGUJĄCE ZGODNIE Z USTAWODAWSTWEM KANADY

Artykuł 14

Świadczenia zgodnie z Ustawą Zabezpieczenia Emerytalnego

1. Jeżeli osoba jest uprawniona do emerytury lub zasiłku zgodnie z Ustawą Zabezpieczenia Emerytalnego wyłącznie przez zastosowanie postanowień dotyczących sumowania określonych w rozdziale 1, instytucja właściwa Kanady ustala kwotę emerytury lub zasiłku przysługującego takiej osobie zgodnie z postanowieniami tej Ustawy regulującymi wypłatę częściowej emerytury lub zasiłku, wyłącznie na podstawie okresów zamieszkiwania w Kanadzie, które mogą zostać uznane zgodnie z tą Ustawą.
2. Ustęp 1 stosuje się także do osoby pozostającej poza terytorium Kanady, która byłaby uprawniona do otrzymania pełnej emerytury na terytorium Kanady, ale która nie zamieszkiwała w Kanadzie przez minimalny okres wymagany przez Ustawę Zabezpieczenia Emerytalnego do wypłaty emerytury poza terytorium Kanady.
3. Niezależnie od innych postanowień niniejszej Umowy:
  - (a) emerytura w ramach Zabezpieczenia Emerytalnego jest wypłacana osobie przebywającej poza terytorium Kanady, wyłącznie jeżeli okresy zamieszkiwania tej osoby, po zsumowaniu zgodnie z postanowieniami rozdziału 1, są co najmniej równe minimalnemu okresowi zamieszkiwania w Kanadzie wymaganemu przez Ustawę Zabezpieczenia Emerytalnego do wypłaty emerytury poza terytorium Kanady;
  - (b) zasiłek lub dodatek gwarantowanego dochodu jest wypłacany osobie przebywającej poza terytorium Kanady wyłącznie w zakresie dozwolonym przez Ustawę Zabezpieczenia Emerytalnego.

Artykuł 15

Świadczenia zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Kanady

Jeżeli osoba jest uprawniona do świadczenia wyłącznie przez zastosowanie postanowień dotyczących sumowania określonych w rozdziale 1, instytucja właściwa Kanady ustala kwotę świadczenia przysługującego takiej osobie w następujący sposób:

- (a) część świadczenia uzależniona od dochodów jest ustalana zgodnie z postanowieniami Planu Emerytalno-Rentowego Kanady, wyłącznie na podstawie dochodów uprawniających do emerytury/renty zgodnie z Planem;
- (b) jednolita część świadczenia jest ustalana przez przemnożenie:
  - (i) kwoty jednolitej części świadczenia ustalonej zgodnie z postanowieniami Planu Emerytalno-Rentowego Kanady

przez

- (ii) ułamek odzwierciedlający stosunek okresów odprowadzania składek do Planu Emerytalno-Rentowego Kanady do minimalnego, kwalifikującego okresu, wymaganego zgodnie z tym Planem do ustalania prawa do tego świadczenia, lecz ułamek ten w żadnym przypadku nie może przekroczyć wartości jeden.

ROZDZIAŁ 3

ŚWIADCZENIA PRZYSŁUGUJĄCE ZGODNIE Z USTAWODAWSTWEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Artykuł 16 Emerytury i renty

1. Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej istnieje prawo do emerytury lub renty, emerytura lub renta jest ustalana wyłącznie zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że wysokość emerytury lub renty ustalona zgodnie z zasadą określoną w ustępie 2 jest korzystniejsza.
2. Jeżeli prawo do emerytury lub renty powstaje wyłącznie przez zastosowanie postanowień dotyczących sumowania określonych w rozdziale 1, instytucja właściwa Rzeczypospolitej Polskiej:
  - (a) ustala teoretyczną kwotę świadczenia, które zostałyby wypłacone, gdyby przyjąć, że zsumowane okresy uznawane, zgromadzone zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej i zgodnie z ustawodawstwem Kanady są okresami zgromadzonymi wyłącznie zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej;
  - (b) na podstawie kwoty teoretycznej, obliczonej zgodnie z punktem a) ustala rzeczywistą kwotę świadczenia przez zastosowanie proporcji długości okresów uznawanych zgromadzonych zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej do sumy wszystkich okresów uznawanych zgromadzonych zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej i zgodnie z ustawodawstwem Kanady.
3. Dla celów ustalenia podstawy wymiaru świadczenia uwzględniane jest wyłącznie wynagrodzenie uzyskane zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej oraz składki odprowadzone zgodnie z tym ustawodawstwem.
4. W przypadku gdy ustawodawstwo Rzeczypospolitej Polskiej uzależnia powstanie prawa do emerytury lub renty od podlegania przez osobę ubezpieczeniu w chwili wystąpienia zdarzenia, wymóg ten jest uznawany za spełniony dla celów ustalenia prawa, jeżeli osoba:
  - (a) ma co najmniej jeden rok odprowadzania składek zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Kanady w okresie dwóch lat kalendarzowych, które kończą się w roku kalendarzowym, w którym następuje zdarzenie lub
  - (b) otrzymuje emeryturę lub rentę zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Kanady w miesiącu kalendarzowym, w którym następuje to zdarzenie.

Artykuł 17

Prawo do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

1. Prawo do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ustala się zgodnie z ustawodawstwem, które miało zastosowanie w chwili zaistnienia wypadku przy pracy lub w czasie powstania choroby zawodowej.
2. Jeżeli ustawodawstwo Rzeczypospolitej Polskiej wymaga stwierdzenia choroby zawodowej po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, warunek ten uważa się za spełniony, jeżeli choroba ta została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium Kanady.
3. Jeżeli nawrót choroby zawodowej lub jej pogłębienie następuje w czasie zamieszkiwania osoby zainteresowanej na terytorium Kanady i podlegania ustawodawstwu Kanady, instytucja właściwa Rzeczypospolitej Polskiej skoryguje wysokość świadczenia zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że rodzaj pracy wykonywanej na terytorium Kanady nie przyczynił się do nawrotu lub pogłębienia tej choroby.

ROZDZIAŁ 4

ZASIŁEK POGRZEBOWY LUB ŚWIADCZENIE Z TYTUŁU ŚMIERCI

Artykuł 18

Ustalenie prawa do zasiłku pogrzebowego lub świadczenia z tytułu śmierci

Prawo do zasiłku pogrzebowego lub do świadczenia z tytułu śmierci jest ustalane przez instytucję właściwą Strony, zgodnie z ustawodawstwem tej Strony.

CZĘŚĆ IV

POSTANOWIENIA ADMINISTRACYJNE I RÓŻNE

Artykuł 19

Porozumienie administracyjne

1. Władze właściwe zawrą porozumienie administracyjne, które ustanowi środki konieczne do stosowania niniejszej Umowy.
2. W porozumieniu tym zostaną wyznaczone instytucje łącznikowe każdej ze Stron.

Artykuł 20

Wymiana informacji i wzajemna pomoc

1. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe odpowiedzialne za stosowanie niniejszej Umowy:

- (a) przekazują sobie, w zakresie dozwolonym przez ustawodawstwo, które stosują, wszelkie informacje konieczne do stosowania tego ustawodawstwa;
  - (b) pośredniczą i udzielają sobie pomocy w celu ustalenia prawa lub wysokości świadczenia przyznanego na mocy niniejszej Umowy lub zgodnie z ustawodawstwem, do którego stosuje się niniejsza Umowa, tak jakby stosowały własne ustawodawstwo;
  - (c) przekazują sobie, niezwłocznie, wszelkie informacje o podjętych przez nie środkach w związku ze stosowaniem niniejszej Umowy lub o zmianach w ich ustawodawstwie, jeżeli zmiany te mają wpływ na stosowanie niniejszej Umowy.
2. Pomoc, o której mowa w ustępie 1 punkt (b) jest udzielana bezpłatnie, z zastrzeżeniem wszelkich postanowień odnośnie zwrotu pewnych rodzajów wydatków ujętych w porozumieniu administracyjnym zawartym zgodnie z artykułem 19.

Artykuł 21 **Ochrona danych osobowych**

1. Wszelkie dane osobowe przekazywane Stronie zgodnie z niniejszą Umową przez drugą Stronę są poufne i są wykorzystywane wyłącznie w celu stosowania niniejszej Umowy oraz ustawodawstwa, do którego odnosi się niniejsza Umowa, jeżeli przepisy prawne pierwszej Strony nie wymagają ujawnienia tych danych.
2. Przekazywanie danych osobowych na podstawie ustępu 1 następuje zgodnie z przepisami prawnymi Strony wysyłającej, regulującymi ochronę danych osobowych. Każde późniejsze wykorzystywanie takich danych osobowych przez Stronę przyjmującą, włącznie z ich przekazywaniem, przechowywaniem lub niszczeniem, jest dokonywane zgodnie z przepisami prawnymi tej Strony, dotyczącymi ochrony danych osobowych.

Artykuł 22 **Zwolnienie z opłat lub ich zmniejszenie**

1. Zwolnienia z opłat prawnych, konsularnych i administracyjnych lub ich zmniejszenie, przewidziane w ustawodawstwie Strony w związku z wydaniem zaświadczenia lub dokumentu, którego złożenie jest wymagane dla stosowania tego ustawodawstwa, obejmują także zaświadczenia lub dokumenty, których złożenie wymagane jest dla stosowania ustawodawstwa drugiej Strony.
2. Każdy dokument urzędowy, którego złożenie jest wymagane dla stosowania niniejszej Umowy, jest zwolniony z konieczności uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne lub konsularne.

Artykuł 23 **Język komunikacji**

1. Dla celów stosowania niniejszej Umowy władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Stron mogą kontaktować się bezpośrednio w jakimkolwiek języku urzędowym każdej ze Stron.

2. Każdy wniosek złożony władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej Strony w związku ze stosowaniem niniejszej Umowy zostanie rozpatrzony, nawet jeżeli zostanie sporządzony w języku urzędowym drugiej Strony.

Artykuł 24 **Składanie wniosków, zawiadomień i odwołań**

1. Wnioski, zawiadomienia i odwołania dotyczące prawa do świadczenia lub jego wysokości zgodnie z ustawodawstwem Strony, które dla celów stosowania tego ustawodawstwa powinny być złożone w określonym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej tej Strony, które zostały złożone w tym samym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Strony, są rozpatrywane, jak gdyby zostały złożone władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej pierwszej Strony. Data złożenia wniosków, zawiadomień i odwołań władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Strony jest uznawana za datę ich złożenia władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej pierwszej Strony.
2. Z zastrzeżeniem drugiego zdania niniejszego ustępu, wniosek o świadczenie zgodnie z ustawodawstwem Strony złożony po dacie wejścia w życie niniejszej Umowy jest uznawany za wniosek o odpowiednie świadczenie zgodnie z ustawodawstwem drugiej Strony, jeżeli w chwili składania wniosku wnioskodawca:
  - (a) wystąpi o uznanie wniosku za wniosek o świadczenie zgodnie z ustawodawstwem drugiej Strony lub
  - (b) przedstawi informacje wskazujące na fakt, że okresy uznawane zostały przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Strony.

Poprzednie zdanie nie ma zastosowania, gdy wnioskodawca występuje o odroczenie jego prawa do świadczenia zgodnie z ustawodawstwem drugiej Strony.

3. W każdym przypadku, do którego ma zastosowanie ustęp 1 lub 2, władza właściwa, instytucja łącznikowa lub instytucja właściwa, której złożono wniosek, zawiadomienie lub odwołanie, niezwłocznie przekazuje taki dokument władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Strony.

Artykuł 25 **Wypłata świadczeń**

1. Z zastrzeżeniem artykułu 5 ustęp 3, instytucje właściwe Rzeczypospolitej Polskiej wypłacają świadczenia na mocy niniejszej Umowy osobom uprawnionym zamieszkałym w Kanadzie lub państwie trzecim w walucie Kanady lub innej walucie swobodnie wymienialnej.
2. Instytucja właściwa Kanady wypłaca świadczenia na mocy niniejszej Umowy w walucie Kanady lub innej walucie swobodnie wymienialnej.

3. Instytucje właściwe Stron wypłacają świadczenia na mocy niniejszej Umowy bezpośrednio osobom uprawnionym bez żadnych odliczeń na swoje wydatki administracyjne.

Artykuł 26 **Rozstrzygnięcie sporów**

Władze właściwe rozstrzygają wszelkie spory powstałe w związku z interpretacją lub stosowaniem niniejszej Umowy.

Artykuł 27 **Porozumienia z prowincją Kanady**

Odpowiednia władza Rzeczypospolitej Polskiej oraz prowincji Kanady mogą zawierać porozumienia dotyczące jakichkolwiek kwestii zabezpieczenia społecznego pozostających w Kanadzie w gestii ustawodawstwa prowincji, jeżeli porozumienia te nie są niezgodne z postanowieniami niniejszej Umowy.

CZĘŚĆ V **POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE**

Artykuł 28 **Postanowienia przejściowe**

1. Każdy okres uznawany przebyty przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy jest uwzględniany dla celów ustalenia prawa do świadczenia na mocy niniejszej Umowy oraz wysokości tego świadczenia.
2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie przyznaje prawa do otrzymania wypłaty świadczenia za okres przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.
3. Z zastrzeżeniem ustępu 2 świadczenie, inne niż płatność jednorazowa, przysługuje na mocy niniejszej Umowy w odniesieniu do zdarzeń, które nastąpiły przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 29 **Obowiązki i wypowiedzenie**

1. Niniejsza Umowa pozostaje w mocy przez czas nieokreślony. Umowa może zostać wypowiedziana w każdym czasie przez każdą ze Stron, z 12-miesięcznym okresem wypowiedzenia, przekazanego drugiej Stronie na piśmie.

2. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy wszelkie prawa nabyte przez osobę zgodnie z postanowieniami Umowy zostają zachowane, a władze właściwe uzgodnią sposób uregulowania wszelkich praw będących w trakcie nabywania na mocy tych postanowień.

Artykuł 30 **Wejście w życie**

Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia czwartego miesiąca następującego po miesiącu, w którym Strony wymieniły noty informujące o spełnieniu wszelkich wymogów dla wejścia w życie niniejszej Umowy. Datą wymiany not jest data noty późniejszej.

***NA DOWÓD CZEGO** niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni przez swoje Rządy, podpisali niniejszą Umowę.*

***SPORZĄDZONO** w dwóch egzemplarzach, w [...], dnia [...] roku, [...] każdy w językach polskim, angielskim i francuskim, przy czym każdy tekst jest jednakowo autentyczny.*

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W IMIENIU KANADY

**ACCORD SUR LA SÉCURITÉ SOCIALE
ENTRE
LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE
ET
LE CANADA**

LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

ET

LE CANADA

ci-après appelés « les Parties »,

RÉSOLUS à coopérer dans le domaine de la sécurité sociale,

ONT DÉCIDÉ de conclure un accord à cette fin, et

SONT CONVENUS DES DISPOSITIONS SUIVANTES :

TITRE I
DISPOSITIONS GÉNÉRALES

ARTICLE PREMIER
Définitions

1. Aux fins du présent Accord :
- a) « législation » désigne :
- (i) pour la République de Pologne, les lois et les autres règlements visés à l'article 2(1)(a), et
  - (ii) pour le Canada, les lois et les règlements visés à l'article 2(1)(b);
- (b) « autorité compétente » désigne :
- (i) pour la République de Pologne, le ministre chargé des questions de sécurité sociale, et
  - (ii) pour le Canada, le ou les ministres chargés de l'application de la législation du Canada;
- (c) « institution compétente » désigne :
- (i) pour la République de Pologne, l'institution chargée de l'application de la législation, et
  - (ii) pour le Canada, l'autorité compétente;
- (d) « période admissible » désigne :
- (i) pour la République de Pologne, une période ouvrant droit à une prestation aux termes de la législation de la République de Pologne, laquelle comprend des périodes de cotisation, des périodes équivalentes et des périodes de non-cotisation, et
  - (ii) pour le Canada, une période de cotisation ouvrant droit à une prestation aux termes du *Régime de pensions du Canada*, une période où une pension d'invalidité est payable aux termes de ce Régime ou une période de résidence ouvrant droit à une prestation en vertu de la *Loi sur la sécurité de la vieillesse*;
- (e) « prestation » désigne toute prestation en espèces, prévue par la législation de chacune des Parties, y compris toute majoration ou tout supplément qui sont applicables à une telle prestation en espèces;

(f) « territoire » désigne :

- (i) pour la République de Pologne, le territoire de la République de Pologne, et
  - (ii) pour le Canada, le territoire du Canada.
2. Tout terme non défini au présent article a le sens qui lui est attribué par la législation applicable de l'une ou l'autre Partie.

ARTICLE 2 Champ matériel

1. Le présent Accord s'applique à la législation concernant :
- (a) pour la République de Pologne, les prestations suivantes dans le cadre de l'assurance sociale et l'assurance sociale pour les agriculteurs :
    - (i) pensions de vieillesse, d'invalidité et familiale,
    - (ii) paiements d'indemnité ponctuels et pensions accordés par suite d'accidents de travail et de maladies professionnelles, et
    - (iii) prestations de décès;
  - (b) pour le Canada :
    - (i) la *Loi sur la sécurité de la vieillesse* et les règlements qui en découlent,
et
    - (ii) le *Régime de pensions du Canada* et les règlements qui en découlent.
2. Sous réserve du paragraphe 3, le présent Accord s'applique également aux lois et aux règlements qui modifient, complètent, unifient ou remplacent la législation visée au paragraphe 1.
3. Le présent Accord s'applique de plus aux lois et aux règlements qui étendent la législation d'une Partie à de nouvelles catégories de bénéficiaires ou à de nouvelles prestations sauf objection de cette Partie communiquée à l'autre Partie pas plus de trois mois après l'entrée en vigueur desdites lois et desdits règlements.

ARTICLE 3
Champ personnel

Le présent Accord s'applique à toute personne qui est ou qui a été assujettie à la législation de l'une ou des deux Parties, ainsi qu'à d'autres personnes dont les droits proviennent de cette personne.

ARTICLE 4
Égalité de traitement

Toute personne visée à l'article 3 est soumise aux obligations de la législation de l'autre Partie et est admise aux bénéfices de ladite législation et aux mêmes conditions que les citoyens de cette dernière Partie.

ARTICLE 5
Versement des prestations à l'étranger

1. Sauf dispositions contraires du présent Accord, toute prestation payable aux termes de la législation d'une Partie à toute personne visée à l'article 3. y compris toute prestation acquise aux termes du présent Accord, ne peut subir aucune réduction, ni modification, ni suspension ou suppression du seul fait que ladite personne réside sur le territoire de l'autre Partie.
2. Pour la République de Pologne, le paragraphe 1 ne s'applique pas aux prestations accordées en vertu d'une procédure spéciale ou dans des circonstances exceptionnelles.
3. Toute prestation payable aux termes du présent Accord à une personne qui est ou qui a été assujettie à la législation des deux Parties, ou à une personne dont les droits proviennent de cette personne, est versée quand ladite personne, ou la personne dont les droits proviennent de cette personne, réside sur le territoire d'un État tiers, selon les mêmes conditions que ses propres citoyens résidant sur le territoire d'un État tiers.

TITRE II
DISPOSITIONS RELATIVES
À LA LÉGISLATION APPLICABLE

ARTICLE 6
Règles générales

Sous réserve des articles 7 à 9 :

- (a) Tout travailleur salarié travaillant sur le territoire d'une Partie n'est assujetti, relativement à ce travail, qu'à la législation de ladite Partie;

quelconque de présence ou de résidence sur le territoire de la République de Pologne, ladite période est considérée comme une période de résidence au Canada relativement à ladite personne; elle sera également considérée comme une période de résidence au Canada pour son époux(se) ou conjoint(e) de fait et personnes à charge de ladite personne qui demeurent avec elle et qui ne sont pas assujettis à la législation de la République de Pologne en raison d'emploi ou de travail autonome;

- (b) si une personne est assujettie à la législation de la République de Pologne pendant une période quelconque de présence ou de résidence sur le territoire du Canada, ladite période n'est pas considérée comme une période de résidence au Canada relativement à ladite personne; elle ne sera pas non plus considérée comme une période de résidence au Canada pour son époux(se) ou conjoint(e) de fait et personnes à charge de ladite personne qui demeurent avec elle et qui ne sont pas assujettis au *Régime de pensions du Canada* ou au régime général de pensions d'une province du Canada en raison d'emploi ou de travail autonome.

2. Aux fins de l'application du paragraphe 1 :

- (a) une personne est considérée comme étant assujettie au *Régime de pensions du Canada* ou au régime général de pensions d'une province du Canada pendant une période de présence ou de résidence sur le territoire de la République de Pologne uniquement si ladite personne verse des cotisations au régime en question pendant ladite période en raison d'emploi ou de travail autonome;
- (b) une personne est considérée comme étant assujettie à la législation de la République de Pologne pendant une période de présence ou de résidence sur le territoire du Canada uniquement si ladite personne verse des cotisations obligatoires aux termes de ladite législation pendant ladite période en raison d'emploi ou de travail autonome.

TITRE III DISPOSITIONS CONCERNANT LES PRESTATIONS

SECTION 1 TOTALISATION

ARTICLE 11 Périodes aux termes de la législation de la République de Pologne et du Canada

1. Si une personne n'a pas droit à une prestation vu l'insuffisance de périodes admissibles aux termes de la législation d'une Partie, le droit de ladite personne à ladite prestation est déterminé par la totalisation desdites périodes et de celles

spécifiées aux paragraphes 2 à 4, pour autant que lesdites périodes ne se superposent pas.

2. Aux fins de déterminer l'ouverture du droit:
  - (a) à une prestation aux termes de la *Loi sur la sécurité de la vieillesse* du Canada, une période admissible aux termes de la législation de la République de Pologne est considérée comme une période de résidence au Canada;
  - (b) à une prestation aux termes du *Régime de pensions du Canada*, une année civile comptant au moins 3 mois qui sont des périodes admissibles aux termes de la législation de la République de Pologne est considérée comme une année admissible aux termes du *Régime de pensions du Canada*.
3. Aux fins de déterminer l'ouverture du droit à une prestation de vieillesse aux termes de la législation de la République de Pologne :
  - (a) une année civile qui est une période admissible aux termes du *Régime de pensions du Canada* est considérée comme une année admissible aux termes de la législation de la République de Pologne;
  - (b) un mois qui est une période admissible aux termes de la *Loi sur la sécurité de la vieillesse* du Canada et qui ne fait pas partie d'une période admissible aux termes du *Régime de pensions du Canada* est considéré comme un mois admissible aux termes de la législation de la République de Pologne.
4. Aux fins de déterminer l'ouverture du droit à une prestation autre que la pension de vieillesse aux termes de la législation de la République de Pologne, une année civile qui est une période admissible aux termes du *Régime de pensions du Canada* est considérée comme une année admissible aux termes de la législation de la République de Pologne.

ARTICLE 12

Périodes aux termes de la législation d'un État tiers

Si une personne n'a pas droit à une prestation en fonction des périodes admissibles aux termes de la législation des Parties, totalisées conformément à l'article 11, le droit de ladite personne à ladite prestation est déterminé par la totalisation desdites périodes et des périodes admissibles aux termes de la législation d'un État tiers avec lequel les deux Parties sont liées par des instruments de sécurité sociale prévoyant la totalisation de périodes.

ARTICLE 13

Période minimale à totaliser

1. Nonobstant toute autre disposition du présent Accord, si la durée totale des périodes admissibles accumulées par une personne aux termes de la législation d'une Partie est inférieure à une année, et si, compte tenu de ces périodes, aucun

droit à une prestation n'est acquis aux termes de la législation de ladite Partie, l'institution compétente de cette Partie n'est pas tenue, en vertu du présent Accord, d'accorder des prestations à ladite personne au titre desdites périodes.

2. Nonobstant le paragraphe 1, ces périodes admissibles doivent toutefois être prises en considération par l'institution compétente de l'autre Partie pour l'application de la section 1 en vue de l'ouverture du droit à une prestation de cette Partie.

SECTION 2

PRESTATIONS PAYABLES AUX TERMES DE LA LÉGISLATION DU CANADA

ARTICLE 14

Prestations aux termes de la Loi sur la sécurité de la vieillesse

1. Si une personne a droit à une pension ou à une allocation en vertu de la *Loi sur la sécurité de la vieillesse* uniquement suite à l'application des dispositions relatives à la totalisation énoncées à la section 1, l'institution compétente du Canada détermine le montant de la pension ou de l'allocation payable à ladite personne conformément aux dispositions de ladite Loi qui régissent le versement de la pension partielle ou de l'allocation, uniquement en fonction des périodes de résidence au Canada admissibles aux termes de ladite Loi.
2. Le paragraphe 1 s'applique également à une personne qui est hors du territoire du Canada et qui a droit à une pension intégrale sur le territoire du Canada, mais qui n'a pas résidé au Canada pendant la période minimale exigée par la *Loi sur la sécurité de la vieillesse* pour le versement d'une pension hors du territoire du Canada.
3. Nonobstant toute autre disposition du présent Accord :
  - (a) une pension de la Sécurité de la vieillesse est versée à une personne qui est hors du territoire du Canada uniquement si les périodes de résidence de ladite personne, totalisées conformément à la section 1, sont au moins égales à la période minimale de résidence au Canada exigée par la *Loi sur la sécurité de la vieillesse* pour le versement de la pension hors du territoire du Canada;
  - (b) l'allocation et le supplément de revenu garanti sont versés à une personne qui est hors du territoire du Canada uniquement dans la mesure permise par la *Loi sur la sécurité de la vieillesse*.

ARTICLE 15

Prestations aux termes du Régime de pensions du Canada

Si une personne a droit à une prestation uniquement suite à l'application des dispositions relatives à la totalisation énoncées à la section 1, l'institution compétente du Canada détermine le montant de la prestation payable à ladite personne comme suit :

- (a) la composante liée aux gains de la prestation est calculée conformément aux dispositions du *Régime de pensions du Canada*, uniquement en fonction des gains ouvrant droit à pension crédités aux termes dudit Régime;
- (b) la composante à taux uniforme de la prestation est déterminée en multipliant :
  - (i) le montant de la composante à taux uniforme de la prestation déterminé conformément aux dispositions du *Régime de pensions du Canada*
par
  - (ii) la fraction qui exprime le rapport entre les périodes de cotisations au *Régime de pensions du Canada* et la période minimale d'admissibilité à ladite prestation aux termes dudit Régime, mais ladite fraction ne doit en aucun cas excéder la valeur de un.

SECTION 3

PRESTATIONS PAYABLES AUX TERMES DE LA LÉGISLATION DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

ARTICLE 16

Pensions de vieillesse, d'invalidité et de survivant

1. S'il y a ouverture du droit à une pension de vieillesse, d'invalidité ou de survivant aux termes de la législation de la République de Pologne, la pension de vieillesse, d'invalidité ou de survivant est calculée exclusivement conformément aux dispositions de la législation de la République de Pologne, à moins que le montant de la pension de vieillesse, d'invalidité ou de survivant selon la manière décrite au paragraphe 2 soit plus favorable.
2. Si l'ouverture du droit à une pension de vieillesse, d'invalidité ou de survivant est établie seulement par l'application des dispositions de totalisation prévues à la section 1, l'institution compétente de la République de Pologne :
  - (a) calcule le montant théorique de la prestation qui serait versée si les périodes admissibles totales accumulées aux termes de la législation de la République

de Pologne et aux termes de la législation du Canada sont accumulées en vertu de la législation de la République de Pologne seulement;

- (b) en se fondant sur le montant théorique calculé conformément au sous-paragraphe (a), détermine le montant réel de la prestation en appliquant le rapport entre la durée des périodes admissibles accumulées aux termes de la législation de la République de Pologne et les périodes admissibles totales accumulées aux termes de la législation de la République de Pologne et aux termes de la législation du Canada.
3. Aux fins du calcul du montant de base de la prestation, seuls les gains réalisés aux termes de la législation de la République de Pologne et les cotisations versées aux termes de cette législation sont pris en compte.
  4. Lorsque la législation de la République de Pologne pose comme condition à l'ouverture du droit à une pension de vieillesse, d'invalidité ou de survivant qu'une personne soit assurée au moment de la contingence, cette exigence est réputée satisfaite aux fins de l'établissement de l'ouverture du droit de la personne si elle :
    - (a) a au moins une année des cotisations aux termes du *Régime de pensions du Canada* pendant une période de deux années civiles se terminant par l'année civile pendant laquelle la contingence se produit;
    - (b) reçoit une pension d'invalidité ou de retraite aux termes du *Régime de pensions du Canada* dans le mois civil pendant lequel la contingence se produit.

ARTICLE 17

L'ouverture du droit aux prestations pour accidents de travail et maladies professionnelles

1. L'ouverture du droit aux prestations pour accidents de travail et maladies professionnelles est déterminée conformément à la législation qui s'applique au moment où est survenu l'accident de travail ou au moment où est apparue la maladie professionnelle.
2. Lorsque la législation de la République de Pologne exige que la maladie professionnelle ait été d'abord diagnostiquée sur le territoire de la République de Pologne, cette exigence est également remplie si la maladie est d'abord diagnostiquée sur le territoire du Canada.
3. Si une maladie professionnelle réapparaît ou s'aggrave pendant que cette personne réside sur le territoire du Canada et qu'elle est assujettie à la législation du Canada, l'institution compétente de la République de Pologne rajuste le montant de la prestation conformément à la législation de la République de Pologne, pour autant que le type de travail exécuté sur le territoire du Canada n'ait pas contribué à l'aggravation ou à la réapparition de la maladie.

SECTION 4
INDEMNITÉ FUNÉRAIRE ET PRESTATION DE DÉCÈS

ARTICLE 18

Détermination de l'admissibilité à une indemnité funéraire ou à une prestation de décès

L'admissibilité à une indemnité funéraire ou à une prestation de décès est déterminée par l'institution compétente d'une Partie aux termes de la législation applicable de cette Partie.

TITRE IV

DISPOSITIONS ADMINISTRATIVES ET DIVERSES

ARTICLE 19

Arrangement administratif

1. Les autorités compétentes concluent un arrangement administratif qui fixe les modalités requises à l'application du présent Accord.
2. Les organismes de liaison de chaque Partie sont désignés dans ledit arrangement.

ARTICLE 20

Échange de renseignements et assistance mutuelle

1. Les autorités compétentes, organismes de liaison et institutions compétentes chargés de l'application du présent Accord :
  - (a) se communiquent, dans la mesure où la législation qu'ils appliquent le permet, tout renseignement requis aux fins de l'application de cette législation;
  - (b) s'offrent leurs bons services et se fournissent mutuellement assistance aux fins de la détermination du droit à toute prestation ou du montant de toute prestation aux termes du présent Accord ou aux termes de la législation à laquelle le présent Accord s'applique tout comme si ladite question touchait l'application de leur propre législation;
  - (c) se transmettent mutuellement, dès que possible, tout renseignement concernant les mesures adoptées par ceux-ci aux fins de l'application du présent Accord ou les modifications apportées à leur législation dans la mesure où lesdites modifications influent sur l'application du présent Accord.

2. L'assistance visée au sous-paragraphe 1(b) est fournie gratuitement, sous réserve de toute disposition comprise dans l'arrangement administratif conclu selon l'article 19 concernant le remboursement de certaines catégories de frais.

ARTICLE 21

Protection des renseignements personnels

1. Sauf si sa divulgation est requise aux termes des lois d'une Partie, tout renseignement relatif à une personne, transmis conformément au présent Accord à ladite Partie par l'autre Partie, est confidentiel et ne peut être utilisé qu'aux seules fins de l'application du présent Accord et de la législation à laquelle le présent Accord s'applique.
2. La transmission de renseignements personnels dont il est question au paragraphe 1 est faite conformément aux lois de la Partie expéditrice en matière de protection des renseignements personnels. Toute utilisation ultérieure de ces renseignements par la Partie destinataire, y compris leur transmission, leur stockage et leur destruction, est régie par les lois de cette Partie touchant la protection des renseignements personnels.

ARTICLE 22

Exemption ou réduction des frais

1. Les exemptions ou réductions de droits judiciaires, de chancellerie ou administratifs prévues par la législation d'une Partie, relativement à la délivrance d'un certificat ou d'un document requis aux fins de l'application de ladite législation, sont étendues aux certificats ou aux documents requis aux fins de l'application de la législation de l'autre Partie.
2. Tout document à caractère officiel requis aux fins de l'application du présent Accord est exempté de toute légalisation par les autorités diplomatiques ou consulaires.

ARTICLE 23

Langue de communication

1. Aux fins de l'application du présent Accord, les autorités compétentes, les organismes de liaison et les institutions compétentes des Parties peuvent communiquer directement entre eux dans l'une de leurs langues officielles.
2. Toute demande faite à une autorité compétente, organisme de liaison ou institution compétente d'une Partie, aux fins de l'application du présent Accord, est reçue même si cette demande est écrite dans une langue officielle de l'autre Partie.

ARTICLE 24

Présentation de demandes, d'avis et d'appels

1. Les demandes, avis et appels touchant le droit à une prestation ou le montant d'une prestation aux termes de la législation d'une Partie qui, aux termes de ladite législation, auraient dû être présentés dans un délai prescrit à l'autorité compétente, l'organisme de liaison ou à l'institution compétente de ladite Partie, mais qui sont présentés dans le même délai à l'autorité compétente, à l'organisme de liaison ou à l'institution compétente de l'autre Partie, sont réputés avoir été présentés à l'autorité compétente, à l'organisme de liaison ou à l'institution compétente de la première Partie. La date de présentation des demandes, avis ou appels à l'autorité compétente, à l'organisme de liaison ou à l'institution compétente de l'autre Partie est considérée être la date de présentation à l'autorité compétente, l'organisme de liaison ou l'institution compétente de la première Partie.
2. Sous réserve de la deuxième phrase du présent paragraphe, une demande de prestation aux termes de la législation d'une Partie, présentée après la date d'entrée en vigueur du présent Accord, est réputée être une demande de prestation correspondante aux termes de la législation de l'autre Partie, à condition que le requérant, au moment de la demande :
  - (a) demande qu'elle soit considérée comme une demande aux termes de la législation de l'autre Partie, ou
  - (b) fournisse des renseignements indiquant que des périodes admissibles ont été accomplies aux termes de la législation de l'autre Partie.

La phrase susmentionnée ne s'applique pas si le requérant a demandé que sa demande de prestation aux termes de la législation de l'autre Partie soit différée.

3. Dans tout cas où le paragraphe 1 ou 2 s'appliquent, l'autorité compétente, l'organisme de liaison ou l'institution compétente qui a reçu la demande, l'avis ou l'appel le transmet sans tarder à l'autorité compétente, à l'organisme de liaison ou à l'institution compétente de l'autre Partie.

ARTICLE 25

Versement des prestations

1. Sous réserve du paragraphe 3 de l'article 5, les institutions compétentes de la République de Pologne versent des prestations aux termes du présent Accord à un bénéficiaire résidant au Canada ou à un tiers État dans la devise canadienne ou dans toute autre devise qui a libre cours.
2. L'institution compétente du Canada verse les prestations aux termes du présent Accord dans la monnaie du Canada ou dans toute autre monnaie qui a libre cours.

3. Les institutions compétentes des Parties versent les prestations prévues aux termes du présent Accord directement aux bénéficiaires sans faire de retenues pour ses frais administratifs.

ARTICLE 26
Résolution des différends

Les autorités compétentes s'engagent à résoudre tout différend relatif à l'interprétation ou à l'application du présent Accord.

ARTICLE 27
Ententes avec une province du Canada

L'autorité concernée de la République de Pologne et une province du Canada peuvent conclure des ententes portant sur toute question de sécurité sociale relevant de la compétence des provinces au Canada pour autant que ces ententes ne soient pas contraires aux dispositions du présent Accord.

TITRE V
DISPOSITIONS TRANSITOIRES ET FINALES

ARTICLE 28
Dispositions transitoires

1. Toute période admissible accomplie avant la date d'entrée en vigueur du présent Accord est prise en considération afin de déterminer le droit à une prestation aux termes du présent Accord ainsi que son montant.
2. Aucune disposition du présent Accord ne confère le droit de toucher une prestation pour une période antérieure à la date d'entrée en vigueur du présent Accord.
3. Sous réserve du paragraphe 2, une prestation, autre qu'une prestation forfaitaire, est versée aux termes du présent Accord à l'égard d'événements antérieurs à la date d'entrée en vigueur du présent Accord.

ARTICLE 29
Durée et résiliation

1. Le présent Accord demeure en vigueur pour une durée indéterminée. Il peut être résilié en tout temps par l'une des Parties par notification écrite à l'autre Partie avec un préavis de 12 mois.
2. En cas de résiliation du présent Accord, tout droit acquis par une personne aux termes des dispositions dudit Accord est maintenu et les autorités compétentes

conviennent du règlement de tout droit alors en cours d'acquisition aux termes desdites dispositions.

ARTICLE 30
Entrée en vigueur

Le présent Accord entre en vigueur le premier jour du quatrième mois qui suit le mois où les Parties ont échangé des notifications écrites indiquant qu'elles se sont conformées à leurs exigences relatives à l'entrée en vigueur du présent Accord. La date de l'échange des notifications écrites correspond à la date de la dernière notification.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment autorisés à cet effet par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord.

FAIT en deux exemplaires à Varnovie, ce 2ème jour de Avril, 2008, dans les langues français, anglaise et polonaise chaque texte faisant également foi.

POUR LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

POUR LE CANADA

**AGREEMENT ON SOCIAL SECURITY
BETWEEN
THE REPUBLIC OF POLAND
AND
CANADA**

***THE REPUBLIC OF POLAND
AND
CANADA***

hereinafter referred to as "the Parties",

RESOLVED to co-operate in the field of social security,

HAVE DECIDED to conclude an agreement for this purpose, and

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

**PART I
GENERAL PROVISIONS**

**ARTICLE 1
Definitions**

- I. For the purposes of this Agreement:
- (a) "legislation" means:
    - (i) as regards the Republic of Poland, the laws and other regulations specified in Article 2(1)(a), and
    - (ii) as regards Canada, the laws and regulations specified in Article 2(1)(b);
  - (b) "competent authority" means:
    - (i) as regards the Republic of Poland, the Minister competent for social security issues, and
    - (ii) as regards Canada, the Minister or Ministers responsible for the application of the legislation of Canada;
  - (c) "competent institution" means:
    - (i) as regards the Republic of Poland, the institution which is competent for the application of the legislation, and
    - (ii) as regards Canada, the competent authority;
  - (d) "creditable period" means:
    - (i) as regards the Republic of Poland, a period used to acquire the right to a benefit under the legislation of the Republic of Poland which includes periods of contribution, equivalent periods and periods of non-contribution, and
    - (ii) as regards Canada, a period of contribution used to acquire the right to a benefit under the *Canada Pension Plan*, a period during which a disability pension is payable under that Plan or a period of residence used to acquire the right to a benefit under the *Old Age Security Act*;
  - (e) "benefit" means any cash benefit for which provision is made in the legislation of each Party and includes any supplements or increases applicable to such a cash benefit;

- (f) "territory" means:
  - (i) as regards the Republic of Poland, the territory of the Republic of Poland, and
  - (ii) as regards Canada, the territory of Canada.
- 2. Any term not defined in this Article has the meaning assigned to it in the applicable legislation of either Party.

ARTICLE 2

Material Scope

- 1. This Agreement shall apply to the legislation concerning:
  - (a) with respect to the Republic of Poland, to the following benefits under social insurance and social insurance for farmers:
    - (i) old age, work disability and family pensions,
    - (ii) one-time indemnity payments and pensions awarded as a result of work accidents and occupational diseases, and
    - (iii) funeral grants;
  - (b) with respect to Canada:
    - (i) the *Old Age Security Act* and the regulations made thereunder, and
    - (ii) the *Canada Pension Plan* and the regulations made thereunder.
- 2. Subject to paragraph 3, this Agreement shall also apply to laws and regulations which amend, supplement, consolidate or supersede the legislation specified in paragraph 1.
- 3. This Agreement shall further apply to laws and regulations which extend the legislation of a Party to new categories of beneficiaries or to new benefits unless an objection on the part of that Party has been communicated to the other Party not later than three months following the entry into force of such laws and regulations.

ARTICLE 3
Personal Scope

This Agreement shall apply to any person who is or who has been subject to the legislation of one or both Parties, as well as to other persons who derive rights from such a person.

ARTICLE 4
Equality of Treatment

Any person described in Article 3 shall be subject to the obligations of the legislation of the other Party and shall be eligible for the benefits of that legislation and under the same conditions as citizens of the latter Party.

ARTICLE 5
Export of Benefits

1. Unless otherwise provided in this Agreement, benefits payable under the legislation of a Party to any person described in Article 3, including benefits acquired by virtue of this Agreement, shall not be subject to any reduction, modification, suspension or cancellation by reason only of the fact that the person resides in the territory of the other Party.
2. With respect to the Republic of Poland, paragraph 1 shall not apply to benefits granted under special procedure or under exceptional circumstances.
3. Benefits payable under this Agreement to a person who is or who has been subject to the legislation of both Parties, or to a person who derives rights from such a person, shall be paid when that person, or a person who derives rights from such a person, resides in the territory of a third State, under the same conditions as its own citizens residing in the territory of a third State.

PART II
PROVISIONS DETERMINING
THE LEGISLATION APPLICABLE

ARTICLE 6
General Rules

Subject to Articles 7 to 9:

- (a) An employed person who works in the territory of a Party shall, in respect of that work, be subject only to the legislation of that Party;
- (b) A self-employed person who resides in the territory of a Party and who works for his or her own account in the territory of the other Party or in the territories of both Parties shall, in respect of that work, be subject only to the legislation of the first Party.

ARTICLE 7
Detachments

An employed person who is subject to the legislation of a Party and who works in the territory of the other Party for the same or related employer shall, in respect of that work, be subject only to the legislation of the first Party as though that work was performed in its territory. This period of detachment may not be maintained for more than 60 months without the consent of the competent authorities of both Parties.

ARTICLE 8
Government Employment

- 1. Notwithstanding any provision of this Agreement, the provisions regarding social security of the *Vienna Convention on Diplomatic Relations* of 18 April 1961 and the *Vienna Convention on Consular Relations* of 24 April 1963 shall continue to apply.
- 2. A person engaged in government employment for a Party who is posted to work in the territory of the other Party shall, in respect of that employment, be subject only to the legislation of the first Party.

3. Except as provided in paragraphs 1 and 2, a person who resides in the territory of a Party and who is engaged therein in government employment for the other Party shall, in respect of that employment, be subject only to the legislation of the first Party.

ARTICLE 9 **Exceptions**

The competent authorities of the Parties or institutions designated by these authorities may, by common agreement, modify the application of the provisions of Articles 6 to 8 with respect to any person or categories of persons.

ARTICLE 10 **Definition of Certain Periods of Residence with Respect to the Legislation of Canada**

1. For the purpose of calculating the amount of benefits under the *Old Age Security Act*:
  - (a) if a person is subject to the *Canada Pension Plan* or to the comprehensive pension plan of a province of Canada during any period of presence or residence in the territory of the Republic of Poland, that period shall be considered as a period of residence in Canada for that person; it shall also be considered to be a period of residence in Canada for that person's spouse or common-law partner and dependants who reside with him or her and who are not subject to the legislation of the Republic of Poland by reason of employment or self-employment;
  - (b) if a person is subject to the legislation of the Republic of Poland during any period of presence or residence in the territory of Canada, that period shall not be considered as a period of residence in Canada for that person; it shall also not be considered as a period of residence in Canada for that person's spouse or common-law partner and dependants who reside with him or her and who are not subject to the *Canada Pension Plan* or to the comprehensive pension plan of a province of Canada by reason of employment or self-employment.

2. In the application of paragraph 1:
  - (a) a person shall be considered to be subject to the *Canada Pension Plan* or to the comprehensive pension plan of a province of Canada during a period of presence or residence in the territory of the Republic of Poland only if that person makes contributions pursuant to the plan concerned during that period by reason of employment or self-employment;
  - (b) a person shall be considered to be subject to the legislation of the Republic of Poland during a period of presence or residence in the territory of Canada only if that person makes compulsory contributions pursuant to that legislation during that period by reason of employment or self-employment.

**PART III
PROVISIONS CONCERNING BENEFITS**

**CHAPTER 1
TOTALIZING**

**ARTICLE 11
Periods Under the Legislation of the Republic of Poland and Canada**

1. If a person is not eligible for a benefit because he or she has not accumulated sufficient creditable periods under the legislation of a Party, the eligibility of that person for that benefit shall be determined by totalizing these periods and those specified in paragraphs 2 through 4, provided that the periods do not overlap.
2. For the purpose of determining eligibility:
  - (a) for a benefit under the *Old Age Security Act* of Canada, a creditable period under the legislation of the Republic of Poland shall be considered as a period of residence in Canada;
  - (b) for a benefit under the *Canada Pension Plan*, a calendar year including at least 3 months which are creditable periods under the legislation of the Republic of Poland shall be considered as a year which is creditable under the *Canada Pension Plan*.

3. For the purpose of determining eligibility for an old age pension under the legislation of the Republic of Poland:
  - (a) a calendar year which is a creditable period under the *Canada Pension Plan* shall be considered as 12 months which are creditable under the legislation of the Republic of Poland;
  - (b) a month which is a creditable period under the *Old Age Security Act* of Canada and which is not part of a creditable period under the *Canada Pension Plan* shall be considered as a month which is creditable under the legislation of the Republic of Poland.
4. For the purpose of determining eligibility for a benefit other than an old age pension under the legislation of the Republic of Poland, a calendar year which is a creditable period under the *Canada Pension Plan* shall be considered as 12 months which are creditable under the legislation of the Republic of Poland.

ARTICLE 12

Periods Under the Legislation of a Third State

If a person is not eligible for a benefit on the basis of the creditable periods under the legislation of the Parties, totalized as provided in Article 11, the eligibility of that person for that benefit shall be determined by totalizing these periods and creditable periods completed under the legislation of a third State with which both Parties are bound by social security instruments which provide for the totalizing of periods.

ARTICLE 13

Minimum Period to be Totalized

1. Notwithstanding any other provision of this Agreement, if the total duration of the creditable periods accumulated by a person under the legislation of a Party is less than one year and if, taking into account only those periods, no right to a benefit exists under the legislation of that Party, the competent institution of that Party shall not be required to pay a benefit to that person in respect of those periods by virtue of this Agreement.
2. Notwithstanding paragraph 1, these creditable periods shall, however, be taken into consideration by the competent institution of the other Party to determine eligibility for a benefit of that Party through the application of Chapter 1.

CHAPTER 2
BENEFITS PAYABLE UNDER THE LEGISLATION OF CANADA

ARTICLE 14
Benefits Under the Old Age Security Act

1. If a person is eligible for a pension or allowance under the *Old Age Security Act* solely through the application of the totalizing provisions of Chapter 1, the competent institution of Canada shall calculate the amount of the pension or allowance payable to that person in conformity with the provisions of that Act governing the payment of a partial pension or allowance, exclusively on the basis of the periods of residence in Canada which may be considered under that Act.
2. Paragraph 1 shall also apply to a person outside the territory of Canada who would be eligible for a full pension in the territory of Canada but who has not resided in Canada for the minimum period required by the *Old Age Security Act* for the payment of a pension outside the territory of Canada.
3. Notwithstanding any other provision of this Agreement:
  - (a) an Old Age Security pension shall be paid to a person who is outside the territory of Canada only if that person's periods of residence, when totalized as provided in Chapter 1, are at least equal to the minimum period of residence in Canada required by the *Old Age Security Act* for the payment of a pension outside the territory of Canada;
  - (b) an allowance and a guaranteed income supplement shall be paid to a person who is outside the territory of Canada only to the extent permitted by the *Old Age Security Act*.

ARTICLE 15
Benefits under the Canada Pension Plan

If a person is eligible for a benefit solely through the application of the totalizing provisions of Chapter 1, the competent institution of Canada shall calculate the amount of benefit payable to that person in the following manner:

- (a) the earnings-related portion of the benefit shall be determined in conformity with the provisions of the *Canada Pension Plan*, exclusively on the basis of the pensionable earnings under that Plan;

- (b) the flat-rate portion of the benefit shall be determined by multiplying:
  - (i) the amount of the flat-rate portion of the benefit determined in conformity with the provisions of the *Canada Pension Plan*

by
  - (ii) the fraction which represents the ratio of the periods of contributions to the *Canada Pension Plan* in relation to the minimum qualifying period required under that Plan to establish eligibility for that benefit, but in no case shall that fraction exceed the value of one.

CHAPTER 3
BENEFITS PAYABLE UNDER THE LEGISLATION OF THE REPUBLIC OF
POLAND

ARTICLE 16
Old Age, Disability and Survivor's Pensions

1. If entitlement to an old age, disability or survivor's pension exists under the legislation of the Republic of Poland, the old age, disability or survivor's pension shall be calculated exclusively in accordance with the provisions of the legislation of the Republic of Poland, unless the amount of the old age, disability or survivor's pension calculated in the manner described in paragraph 2 is more favourable.
2. If entitlement to an old age, disability or survivor's pension is established solely through the application of the totalizing provisions of Chapter 1, the competent institution of the Republic of Poland:
  - (a) shall calculate the theoretical amount of the benefit which would be paid if the totalized creditable periods accumulated under the legislation of the Republic of Poland and under the legislation of Canada are accumulated under the legislation of the Republic of Poland alone;
  - (b) on the basis of the theoretical amount calculated in accordance with subparagraph (a), shall determine the actual amount of the benefit by applying the ratio of the length of the creditable periods accumulated under the legislation of the Republic of Poland to the total creditable periods accumulated under the legislation of the Republic of Poland and under the legislation of Canada.

3. For purposes of calculating the base amount of the benefit, only earnings under the legislation of the Republic of Poland and contributions paid under that legislation shall be taken into account.
4. Where the legislation of the Republic of Poland requires for entitlement to an old age, disability or survivor's pension that a person be insured at the time of the contingency, this requirement shall be deemed to be fulfilled for the purpose of establishing entitlement if the person:
  - a) has at least one year of contributions under the *Canada Pension Plan* during a period of two calendar years ending with the calendar year in which the contingency occurs; or
  - b) is in receipt of a disability or a retirement pension under the *Canada Pension Plan* in the calendar month in which the contingency occurs.

ARTICLE 17

Entitlement to Benefits for Work Accidents and Occupational Diseases

1. Entitlement to benefits for work accidents and occupational diseases shall be determined in accordance with the legislation applicable at the time of the work accident or at the time of the emergence of the occupational disease.
2. Where the legislation of the Republic of Poland requires that the occupational disease be first diagnosed in the territory of the Republic of Poland, this requirement shall also be fulfilled if the disease is first diagnosed in the territory of Canada.
3. If a person's occupational disease reoccurs or worsens while that person is residing in the territory of Canada and subject to the legislation of Canada, the competent institution of the Republic of Poland will readjust the amount of the benefit in accordance with the legislation of the Republic of Poland, provided the type of work performed in the territory of Canada did not contribute to the worsening or reoccurrence of the disease.

CHAPTER 4

FUNERAL GRANT AND DEATH BENEFIT

ARTICLE 18

Determining Eligibility for a Funeral Grant or a Death Benefit

Eligibility for a funeral grant or a death benefit shall be determined by the competent institution of a Party under the applicable legislation of that Party.

PART IV
ADMINISTRATIVE AND MISCELLANEOUS PROVISIONS

ARTICLE 19
Administrative Arrangement

1. The competent authorities shall conclude an administrative arrangement which establishes the measures necessary for the application of this Agreement.
2. The liaison agencies of each Party shall be designated in that arrangement.

ARTICLE 20
Exchange of Information and Mutual Assistance

1. The competent authorities, liaison agencies and competent institutions responsible for the application of this Agreement:
  - (a) shall, to the extent permitted by the legislation which they administer, communicate to each other any information necessary for the application of that legislation;
  - (b) shall lend their good offices and furnish assistance to one another for the purpose of determining eligibility for, or the amount of, any benefit under this Agreement, or under the legislation to which this Agreement applies, as if the matter involved the application of their own legislation;
  - (c) shall communicate to each other, as soon as possible, all information about the measures taken by them for the application of this Agreement or about changes in their legislation in so far as these changes affect the application of this Agreement.
2. The assistance referred to in sub-paragraph 1(b), shall be provided free of charge, subject to any provision for the reimbursement of certain types of expenses contained in an administrative arrangement concluded pursuant to Article 19.

ARTICLE 21
Protection of Personal Information

1. Unless disclosure is required under the laws of a Party, any information about a person which is transmitted in accordance with this Agreement to that Party by the other Party is confidential and shall be used only for

purposes of implementing this Agreement and the legislation to which this Agreement applies.

2. The transmission of personal information under paragraph 1 shall be in accordance with the laws of the sending Party regulating the protection of personal information. Any subsequent use of such information by the receiving Party, including its transmission, storage or destruction, shall be governed by the laws of that Party for the protection of personal information.

ARTICLE 22

Exemption or Reduction of Fees

1. Exemptions from or reduction of legal, consular and administrative fees, for which provision is made in the legislation of a Party in connection with the issuing of any certificate or document required to be produced for the application of that legislation shall be extended to certificates or documents required to be produced for the application of the legislation of the other Party.
2. Any document of an official nature required to be produced for the application of this Agreement shall be exempt from any authentication by diplomatic or consular authorities.

ARTICLE 23

Language of Communication

1. For the application of this Agreement, the competent authorities, liaison agencies and competent institutions of the Parties may communicate directly with one another in any official language of either Party.
2. Any claim which is made to a competent authority, liaison agency or competent institution of a Party with respect to the application of this Agreement shall be dealt with even if written in an official language of the other Party.

ARTICLE 24

Submitting Claims, Notices and Appeals

1. Claims, notices and appeals concerning eligibility for, or the amount of, a benefit under the legislation of a Party which should, for the purposes of that legislation, have been presented within a prescribed period to a competent authority, liaison agency or competent institution of that Party, but which are presented within the same period to a competent authority, liaison agency or competent institution of

the other Party, shall be treated as if they had been presented to the competent authority, liaison agency or competent institution of the first Party. The date of presentation of claims, notices and appeals to the competent authority, liaison agency or competent institution of the other Party shall be deemed to be the date of their presentation to the competent authority, liaison agency or competent institution of the first Party.

2. Subject to the second sentence of this paragraph, a claim for benefit under the legislation of a Party made after the date of entry into force of this Agreement shall be deemed to be a claim for the corresponding benefit under the legislation of the other Party, provided that the applicant at the time of application:
  - (a) requests that it be considered an application for a benefit under the legislation of the other Party, or
  - (b) provides information indicating that creditable periods have been completed under the legislation of the other Party.

The preceding sentence shall not apply if the applicant requests that his or her claim to the benefit under the legislation of the other Party be delayed.

3. In any case to which paragraph 1 or 2 applies, the competent authority, liaison agency or competent institution to which the claim, notice or appeal has been submitted shall transmit it without delay to the competent authority, liaison agency or competent institution of the other Party.

ARTICLE 25

Payment of Benefits

1. Subject to paragraph 3 of Article 5, the competent institutions of the Republic of Poland shall pay benefits under this Agreement to a beneficiary resident in Canada or a third State in the currency of Canada or in any other freely convertible currency.
2. The competent institution of Canada shall pay benefits under this Agreement in the currency of Canada or in any other freely convertible currency.
3. The competent institutions of the Parties shall pay benefits under this Agreement directly to beneficiaries without any deduction for their administrative expenses.

ARTICLE 26
Resolution of Disputes

The competent authorities shall resolve any disputes which arise regarding the interpretation or application of this Agreement.

ARTICLE 27
Understandings with a Province of Canada

The relevant authority of the Republic of Poland and a province of Canada may conclude understandings concerning any social security matter within provincial jurisdiction in Canada in so far as those understandings are not inconsistent with the provisions of this Agreement.

PART V
TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS

ARTICLE 28
Transitional Provisions

1. Any creditable period completed before the date of entry into force of this Agreement shall be taken into account for the purpose of determining the right to a benefit under this Agreement and its amount.
2. No provision of this Agreement shall confer any right to receive payment of a benefit for a period before the date of entry into force of this Agreement.
3. Subject to paragraph 2, a benefit, other than a lump sum payment, shall be payable under this Agreement in respect of events which happened before the date of entry into force of this Agreement.

ARTICLE 29
Duration and Termination

1. This Agreement shall remain in force for an unlimited period of time. It may be terminated at any time by either Party giving 12 months' notice in writing to the other Party.

2. In the event of the termination of this Agreement, any right acquired by a person in accordance with its provisions shall be maintained and the competent authorities shall agree on the regulation of any rights then in course of acquisition by virtue of those provisions.

ARTICLE 30
Entry into Force

This Agreement shall enter into force on the first day of the fourth month following the month in which the Parties have exchanged written notifications that they have complied with all requirements for the entry into force of this Agreement. The date of the exchange of the written notifications shall be the date of the last notice.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE in duplicate at .....Warsaw....., this .....2nd..... day of April, 2008, in the English, French and Polish languages, each text being equally authentic.

FOR THE REPUBLIC OF POLAND

FOR CANADA

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Mikołaj Dowgielewicz**

Min.MD/1218/08/DP/as

Warszawa, dnia 4 czerwca 2008 r.

**Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektów:

- uchwały Rady Ministrów w sprawie przedłożenia Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, podpisanej w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r., do ratyfikacji,

- ustawy o ratyfikacji Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, podpisanej w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r.

wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonymi projektami uchwały i ustawy (pismo nr RM-111-117-08, RM-10-86-08) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowane regulacja nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

PODSEKRETARZ STANU

7 upr. M. Dowgielewicz
M. Dowgielewicz

Do uprzejmej wiadomości:

**Pan Radosław Sikorski
Minister Spraw Zagranicznych**

